אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקיט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ב' דראש חודש אדר שני תרע"ג – יפו
נמען: ד"ר פרנק, ראש לשכת 'המזרחי'

על מצב 'תחכמוני': בקובלנות היו גוזמאות, אבל אי אפשר להשאיר את המוסד כמו שהוא. הוא לא התקדם ואף נסוג. אחת הסיבות היא היעדר ועד מקומי. הרב קוק מברך על נכונות 'המזרחי' לעזור, ומבקש להתחיל בהקמת ועד מקומי ואחר כך לשפר בהדרגה ולהוסיף סניפים.

עיקרי הדברים

- מצב 'תחכמוני'.
- צורך בוועד מקומי.
- שיפור הדרגתי.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ב' דר"ח[4] אדר ב' תרע"ג[5],

רב שלו'[6] לכבוד הרה"ח[7] הנכבד מר ד"ר[8] פרנק נ"י[9], ראש לשכת המזרחי.

אדון נעלה וחביב,

בתשובה על יקרתו מיום י"א אד"ר[10] העבר ע"ד[11] מצב התחכמני, [על דבר מצב בית הספר "תחכמוני" ביפו] אתכבד להודיע לכבודו, שלמרות מה שהקובלנות שבאו עליו, היו בהן גוזמות, בכל זאת אי-אפשר כלל שנשאיר את המוסד החשוב הזה שתקוות כ"כ[12] גדולות תלויות בו, על מעמדו ההוה.

סבות רבות ושונות גרמו, שלא התקדם התחכמני במשך שנות קיומו האחרונות ובפרטים אחדים עוד נסוג אחור, ויותר מזה סובל הוא בכבודו ופרסומו. אחת מהסיבות, שגרמו למצב

---

1 ב"ה – ברוך השם
2 עה"ק – עיר הקודש
3 ת"ו – תבנה ותכונן
4 דר"ח – דראש חודש
5 תרע"ג – השנה תרע"ג (1912/1913)
6 שלו' – שלום
7 הרה"ח – הרב החסיד
8 ד"ר – דוקטור
9 נ"י – נרו יאיר
10 אד"ר – אדר ראשון
11 ע"ד – על דבר
12 כ"כ – כל כך

שאינו משביע רצון, הוא חסרון ועד מקומי, שרק הוא יוכל לשמש לנו בתור עומד על ידי בביקור תדירי בהתחכמני, ועוזר חשוב לתקן כל הדורש תיקון.

אנו חייבים כעת לאחוז באמצעים היותר מוכשרים להעלות את המוסד הנכבד הזה, שגם בעת אשר חסרונות עממו את אורו, פעל רב טוב לחינוך של יראת-שמים לאומית-תרבותית, פעה"ק[13], ואי-אפשר לשלול ממנו גם השפעה כללית מחוץ לגבולות העיר, אבל לעומת מה שהוא צריך להיות, אין זה מספיק כלל. ואברך בכל לבבי את הלשכה המזרחית, על חפצה הטוב לבא לעזרת המוסד החביב, שתחילת הכל מוכרח להיות אימוץ הגון לועד מקומי, וכשיהיה לנו כלי מחזיק ברכה [עוקצין ג, יב] זה, נוכל לברר בהדרגה, איך להיטיב את המצב בצביון המוסד כמו שהוא, ולבאר ג"כ[14] מה אלה הסניפים שאנו צריכים להוסיף עליו, כדי שיבא למטרתו הקדושה שעלה ברעיונם של אנשי הלב שהשתתפו ביסודה

בתקוה לתשועת ד', שיעזרנו לשאת ברמה את דגל היהדות הנאמנה בכבוד על אדמת קדשנו, במקצוע החינוך, ובכל ערכי החיים, הנני חותם בברכת ד' מציון, וברגשי כבוד ויקר,

הק' אברהם יצחק ה"ק

אני מוצא לנכון להליט העתקה [לצרף העתקה] ממכתבי להועד, שעד כה לא נתמלאו דרישותי. הנ"ל[15]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

13 פעה"ק - פה עיר הקודש

14 ג"כ - גם כן

15 הנ"ל - הנזכר לעיל